

ทิศทางและมาตรการ
ส่งเสริม SMEs

ส่วนที่

04

OSMEP

Office of
Small and Medium
Enterprises Promotion

การศึกษาข้อมูลต้นกฎหมาย และกฎระเบียบ ที่มีผลกระทบต่อการค้าเป็นธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทที่ 9

การศึกษาข้อมูลตามกฎหมาย และกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจไทย แต่อย่างไรก็ตาม SMEs ส่วนใหญ่นั้น ยังประสบปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของภาครัฐ ทั้งยังไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ที่ภาครัฐมีให้ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การศึกษากฎหมาย และกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของ SMEs เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย กฎระเบียบให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเอื้อต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs จึงมีความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อดำเนินการศึกษาข้อมูลภาพรวมของกฎหมาย และกฎระเบียบที่สำคัญต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ SMEs ของไทย รวมทั้ง มาตรการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ SMEs แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจทั่วไป มิได้เฉพาะเจาะจงถึงผู้ประกอบการ SMEs เป็นกฎหมายที่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องทราบถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ รวมถึงบทลงโทษ หากมีการดำเนินงานที่ขัดต่อกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ

2) กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริม SMEs ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

3) กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ SMEs เป็นการเฉพาะ ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีสำหรับ SMEs โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

3.1 การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีผ่านวิธีการคำนวณภาษี ได้แก่ การยกเว้น / ลดอัตราภาษี การหักค่าใช้จ่ายได้มากกว่ารายจ่ายที่จ่ายจริง การหักค่าสึกหรอและเสื่อมราคาในอัตราเร่ง

3.2 การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีผ่านมาตรการส่งเสริม SMEs เช่น

- การส่งเสริมการลงทุนให้แก่ SMEs
- การส่งเสริมนิติบุคคลร่วมลงทุนกับ SMEs

การดำเนินการศึกษาคั้งนี้ จะมุ่งเน้นศึกษารายละเอียด และผลกระทบของกฎหมาย กฎระเบียบ ด้านการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีสำหรับ SMEs ซึ่งเป็นกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับ SMEs เป็นการเฉพาะ (ส่วนที่ 3)

9.1 พลาการศึกษา

1) นิยามวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย

ประเภท	การจ้างงาน (คน)		มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ไม่รวมที่ดิน (ล้านบาท)	
	S	M	S	M
กิจการผลิตสินค้า	≤ 50	51-200	≤ 50	51-200
กิจการให้บริการ	≤ 50	51-200	≤ 50	51-200
กิจการค้าปลีก	≤ 15	16-30	≤ 30	31-60
กิจการค้าส่ง	≤ 25	26-50	≤ 50	51-100

ที่มา : กฎกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดจำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 11 กันยายน 2545

หมายเหตุ : กรณีพิจารณาการจ้างงาน/มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ไม่รวมที่ดินแล้ว เป็นวิสาหกิจ 2 ขนาด ให้พิจารณาเกณฑ์ที่น้อยกว่าเป็นหลัก

นิยามของ SMEs ของไทยแตกต่างจากนิยามในต่างประเทศดังนี้

- ไม่มีการแยกเกณฑ์ในการกำหนดขนาดที่แตกต่าง ระหว่างภาคการผลิตกับภาคบริการ
- ไม่มีการใช้เกณฑ์รายได้ในการกำหนดขนาดของวิสาหกิจ
- ให้เลือกใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งโดยใช้คำว่า “หรือ” มิใช่คำว่า “และ”

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่านิยามของ SMEs ที่ใช้ในประเทศไทยนั้นค่อนข้างกว้าง ทำให้มาตรการในการส่งเสริม SMEs ต่างๆ ของภาครัฐไม่สามารถมุ่งเป้าไปที่กลุ่มธุรกิจที่มีขนาดเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือที่แท้จริง

2) สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีที่ให้แก่ SMEs ของประเทศไทย

2.1 การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีผ่านวิธีการคำนวณภาษี

(1) การยกเว้น และลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ SMEs สำหรับบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่เกิน 5 ล้านบาท ดังนี้

กำไรสุทธิ	รอบระยะเวลาบัญชี 2554 อัตราภาษี (ร้อยละ)	ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชี 2555 อัตราภาษี (ร้อยละ)*
≤ 150,000 บาท	ได้รับการยกเว้น	ได้รับการยกเว้น
150,001 - 1,000,000 บาท	15	15
1,000,001 - 3,000,000 บาท	25	23** , 20***
3,000,001 บาทขึ้นไป	30	

* มีรายได้จากการประกอบกิจการขายสินค้าและการให้บริการ ไม่เกิน 30 ล้านบาท ต่อรอบระยะเวลาบัญชี

** สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2555 ที่สิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

*** สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

(2) การหักค่าใช้จ่ายได้มากกว่ารายจ่ายที่จ่ายจริง โดยปกติรายจ่ายเพื่อการดำเนินธุรกิจ สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ 3 รูปแบบ คือ 1) หักรายจ่ายเท่าที่จ่ายไป 2) หักน้อยกว่าที่จ่ายไป หรือไม่ยอมให้หักรายจ่าย และ 3) หักรายจ่ายได้มากกว่าที่จ่ายจริง โดยการหักรายจ่ายได้มากกว่าที่จ่ายจริง เป็นเรื่องที่ต้องขอส่งเสริม หรือสนับสนุนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงกำหนดสิทธิประโยชน์ในการหักรายจ่ายที่หักได้มากกว่า 1 เท่า ได้แก่

- รายจ่ายที่หักได้ 1.25 เท่า เช่น ทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรอุปกรณ์ หรือ วัสดุที่มีผลต่อการประหยัดพลังงาน (รวมค่าติดตั้ง)
- รายจ่ายที่หักได้ 1.50 เท่า เช่น สนับสนุนกีฬาตามโครงการยุทธศาสตร์ 4 ปี (พ.ศ.2548 - 2551) สร้างกีฬาชาติ
- รายจ่ายที่หักได้ 2 เท่า เช่น รายจ่ายฝึกอบรมลูกจ้างของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล รายจ่ายร่วมออกฐาน นิทรรศการงานแสดงสินค้าใน และต่างประเทศ

(3) การหักค่าสึกหรอและเสื่อมราคาในอัตราเร่ง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ซื้อทรัพย์สินมาใช้งาน หากทรัพย์สินนั้นใช้งานเกิน 1 รอบระยะเวลาบัญชี สามารถหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่งได้ เช่น

- เครื่องจักร และอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยี หักได้ร้อยละ 40 ในวันที่ได้มา
- ทรัพย์สินประเภทอาคารโรงงานหักได้ร้อยละ 25 ในวันที่ได้มา ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 20 รอบระยะเวลาบัญชี

2.2 สิทธิพิเศษในการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ได้กำหนดนโยบาย และหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนสำหรับ SMEs โดยให้สิทธิประโยชน์ คือ ได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร และภาษีเงินได้นิติบุคคล (ไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล) เป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

2.3 การส่งเสริมนิติบุคคลร่วมลงทุนกับ SMEs สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่บริษัทมหาชน หรือบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนกับ SMEs ที่มีสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 396) พ.ศ. 2545 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทจำกัด ที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) สำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากการถือหุ้นในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเหล่านั้น หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นดังกล่าว ตลอดจนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัท สำหรับเงินปันผล และผลประโยชน์ที่ได้จากการถือหุ้นของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน ซึ่งคุณสมบัติของนิติบุคคลร่วมลงทุน และเงื่อนไขที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

เรื่อง	รายละเอียด
คุณสมบัติของนิติบุคคลร่วมลงทุน (VC)	<ol style="list-style-type: none"> บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของไทย ซึ่งเป็นนิติบุคคลร่วมลงทุนตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยกิจการที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุนให้เป็นธุรกิจหลักทรัพย์ มีทุนจดทะเบียนจำนวนไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท (การลดทุนจดทะเบียนจะทำได้ เมื่อได้ถือหุ้นใน SMEs ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 ปี) <ul style="list-style-type: none"> ชำระค่าหุ้นครั้งแรกเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียน ชำระค่าหุ้นที่เหลือทั้งหมดภายใน 3 ปี นับแต่วันจดทะเบียน ได้รับการขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2554
หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	<p>ถือหุ้นใน SMEs ไม่น้อยกว่าร้อยละของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วของบริษัท ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละ 20 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปีที่ 1 - ร้อยละ 40 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปีที่ 2 - ร้อยละ 60 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปีที่ 3 - ร้อยละ 80 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปีที่ 4 เป็นต้นไป <p>มีสัดส่วนหุ้นใน SMEs ต่อทุนจดทะเบียนชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งต้องถือหุ้นใน SMEs เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี เว้นแต่ในกรณีที่เป็นกรณีถือหุ้นใน SMEs (1) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ในรอบบัญชีติดต่อกัน (2) เป็นการถือหุ้นตลอดระยะเวลาที่วิสาหกิจนั้นมีสินทรัพย์ถาวร ซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน</p>

ที่มา : รวบรวมจาก พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 396) พ.ศ. 2545, พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 439) พ.ศ. 2548, พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 442) พ.ศ. 2548 และ พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 481) พ.ศ. 2552

ทั้งนี้ จากการศึกษาสีทธิประโยชน์ทางด้านภาษีที่ให้แก่ SMEs ของประเทศไทยพบว่า

1. SMEs สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับวิสาหกิจที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท ได้มากที่สุด เนื่องจากมาตรการนี้มีความชัดเจน ตรงไปตรงมา และไม่มีเงื่อนไขในการใช้สิทธิที่อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติสำหรับธุรกิจ

2. การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่นิติบุคคลร่วมลงทุนกับ SMEs พบว่า ไม่มีการใช้ประโยชน์แม้แต่รายเดียว เนื่องจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับแนวทางการประกอบธุรกิจของนิติบุคคลร่วมลงทุน

3) สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีสำหรับ SMEs กรณีต่างประเทศ

การศึกษาการให้สิทธิประโยชน์แก่ SMEs ในต่างประเทศ พบว่า มาตรการทางภาษีที่ใช้ในการส่งเสริม SMEs ในต่างประเทศมีหลากหลาย หน่วยงานด้านนโยบายภาษีของประเทศไทยอาจพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำรูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีบางประการมาใช้ เช่น การคำนวณฐานภาษีของ SMEs จากบัญชีกระแสเงินสด หรือจากตัวแปรอื่นๆ ที่สามารถสะท้อนรายได้ของธุรกิจนั้นๆ ซึ่งจะช่วยในการลดต้นทุนในการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ และต้นทุนในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอีกด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดในการบังคับใช้ในทางปฏิบัติด้วย

นอกจากนี้แล้ว ประสบการณ์ในหลายประเทศชี้ว่า การออกแบบมาตรการทางด้านภาษีที่จูงใจให้แก่ SMEs ให้เข้ามาในระบบจะต้องพิจารณา ไม่เพียงแต่ภาษีเงินได้นิติบุคคล หากแต่ให้รวมถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย เนื่องจากกำไรหลังหักภาษีของนิติบุคคลนั้น เป็นเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0-37 ดังนั้น หน่วยงานที่กำหนดนโยบายทางด้านภาษี อาจพิจารณาที่จะให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีบุคคลธรรมดาควบรวมไปกับสิทธิประโยชน์ภาษีนิติบุคคลที่มีอยู่แล้ว เพื่อที่จะจูงใจให้ SMEs เข้ามาในระบบภาษีมากขึ้น และจากการศึกษา มาตรการทางด้านภาษีของประเทศเกาหลีใต้ ประเทศไต้หวัน และประเทศสิงคโปร์ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 บทเรียนจากประเทศเกาหลีใต้

เนื่องจากเกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีวิสาหกิจที่เป็นเครือธุรกิจขนาดใหญ่จำนวนมาก มาตรการในการส่งเสริม SMEs ของเกาหลีใต้จึงค่อนข้างเข้มข้นเพื่อที่จะให้ SMEs สามารถ

แข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีอำนาจตลาด และอำนาจทางการเงินที่สูงกว่าได้ จากการศึกษา มาตรการในการส่งเสริม SMEs ของเกาหลีใต้ พบว่า มีลักษณะพิเศษ 2 ประการ คือ

ประการแรก เกาหลีใต้มีการกำหนดสิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุน และในการทำ R&D สำหรับ SMEs ที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป เพื่อเป็นการให้แต้มต่อแก่ SMEs เป็นพิเศษ โดยการพิจารณาว่าประเทศไทยควรมีมาตรการทางภาษีที่เข้มข้นอย่างเกาหลีใต้ หรือไม่นั้น ควรจะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิประโยชน์มาตรการ ทางด้านภาษีที่ใช้ในปัจจุบันก่อนว่ามีอุปสรรคหรือข้อจำกัดอย่างไร

ประการที่สอง มาตรการด้านภาษีที่เกาหลีใต้ใช้ในการส่งเสริม SMEs ล้วนแต่ผูกโยง เข้ากับการยกระดับมาตรฐานในการผลิตหรือนวัตกรรม เพื่อเป็นการสร้างขีดความสามารถใน การแข่งขันของ SMEs ในระยะยาว มิใช่เป็นเพียงการให้การลดหย่อนทางภาษีเพียงเพื่อ ลดต้นทุนเท่านั้น ถึงแม้ว่า การส่งเสริมแบบมีเงื่อนไขดังกล่าวจะมีหลักการที่ดี หากแต่ปัญหา ของประเทศไทย คือ การขาดหน่วยงานที่มีศักยภาพในการประเมินว่า การดำเนินการในลักษณะ ใด ๆ จะนับได้ว่าเป็นการยกระดับมาตรฐานในการผลิตหรือนวัตกรรม ดังจะเห็นได้ว่า ที่ผ่านมามีจำนวนบริษัทน้อยมากที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีจากการทำ R&D จึงจำเป็นต้อง แก้ไขปัญหาในจุดนี้ให้สำเร็จเสียก่อน

3.2 บทเรียนจากประเทศไต้หวัน

ไต้หวันเป็นประเทศที่ SMEs มีบทบาททางเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจากนโยบาย ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ไม่เคยให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนบริษัทขนาดใหญ่ หากแต่ให้การ ส่งเสริมให้ SMEs สามารถพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานที่หลากหลาย ออกไปสู่ตลาดโลก ได้ โดยการให้ความสำคัญแก่การส่งเสริม SMEs แบบครบวงจร โดยไม่เห็นเพียงเรื่องเงินทุน หรือการกำหนดอัตราภาษีที่จูงใจ หากแต่รวมถึงการพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยี และการตลาดด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ไต้หวันจึงไม่มีมาตรการด้านภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs

บทเรียนจากไต้หวันแสดงให้เห็นว่า การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี อาจไม่เพียงพอ ในการส่งเสริมให้ SMEs สามารถเติบโตได้ หากแต่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับมาตรการใน การให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการทำการวิจัยและพัฒนา การพัฒนา สินค้า หรือการพัฒนาตลาดก็ดี

3.3 บทเรียนจากประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์มีรูปแบบการให้การส่งเสริม SMEs ที่เน้นการเอื้ออำนวยความสะดวกด้านแหล่งเงินทุนคล้ายกับประเทศไทย หากแต่การจัดสรรแหล่งเงินทุนดังกล่าวดำเนินการโดยเอกชน โดยภาครัฐเป็นเพียงผู้ให้แรงจูงใจด้านภาษีแก่บริษัทเอกชน ที่ให้บริการแหล่งเงินทุนแก่ SMEs ทั้งนี้ ประเทศไทยอาจพิจารณามาตรการที่ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่ SMEs แทนการให้ธนาคาร หรือหน่วยงานเฉพาะกิจของรัฐเป็นผู้ดำเนินการ โดยเฉพาะเมื่อผลการวิจัยชี้ว่า การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐนั้นมักถูกการเมืองแทรกแซง ทำให้ไม่สามารถให้การส่งเสริม SMEs ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเต็มที่

9.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะโดยสรุป ดังนี้

1) นิยามของ SMEs

การกำหนดนิยามของ SMEs ใหม่เป็นสิ่งจำเป็น ก่อนที่จะมีการพิจารณาลงในรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริม SMEs เนื่องจากนิยามในปัจจุบันนั้นกว้างเกินไป ทำให้การส่งเสริม SMEs ในทางปฏิบัติไปไม่ถึง SMEs ที่ต้องการความช่วยเหลือที่แท้จริง ทั้งนี้การศึกษาในครั้งนี้เสนอให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์ในการจำแนกขนาดของ SMEs ที่สะท้อนโครงสร้างของขนาดของวิสาหกิจไทยที่แท้จริง โดยอาจพิจารณาใช้รายได้เป็นเกณฑ์แทนจำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร และมีการกำหนดเกณฑ์ที่แตกต่างระหว่างภาคการผลิตกับภาคบริการ

2) การเก็บข้อมูล

การออกแบบมาตรการในการส่งเสริม SMEs จำเป็นต้องมีข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับ SMEs ว่าสามารถใช้ประโยชน์จากมาตรการต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด และควรมีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการที่มีอยู่เพื่อที่จะให้ SMEs สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น หรือควรมีมาตรการใหม่ๆ ออกมาเสริมอย่างไร การติดตามประเมินผลการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีของ SMEs สำหรับมาตรการทางภาษีทุกมาตรการอย่างเป็นระบบ จึงเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน

3) แนวทางในการปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริม SMEs ด้านภาษี

จากการประเมินการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีของ SMEs ที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่า มาตรการในการส่งเสริมการร่วมลงทุนใน SMEs ไม่ได้มีการใช้สิทธิเลยแม้แต่กรณีเดียว เนื่องจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในเชิงธุรกิจ การศึกษาในครั้งนี้ เสนอให้มีการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 396 พ.ศ. 2545 ดังนี้

1) ลดขนาดของทุนจดทะเบียนให้ต่ำกว่า 200 ล้านบาท เนื่องจากนิติบุคคลร่วมลงทุนใน SMEs อาจเป็นวิสาหกิจขนาดกลางที่เป็นบริษัทในเครือของบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งมีประสบการณ์ และองค์ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่เข้าร่วมลงทุน เช่นในกรณีของประเทศสิงคโปร์ นิติบุคคลร่วมลงทุน มีขนาดของทุนจดทะเบียน ตั้งแต่ 0.2-700 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ส่งผลให้สิงคโปร์มีบริษัทร่วมลงทุนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

2) ยกเลิกเงื่อนไขการจดทะเบียนกับ ก.ล.ต. เนื่องจากนิติบุคคลร่วมลงทุนไม่จำเป็นต้องเป็นบริษัทมหาชน เพื่อเปิดโอกาสให้บริษัทรายอื่นสามารถดำเนินการร่วมลงทุนกับ SMEs ได้ง่ายขึ้น

3) ยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้นิติบุคคลร่วมลงทุนที่ได้รับสิทธิต้องเป็นบริษัทหลักทรัพย์ เนื่องจากนิติบุคคลร่วมลงทุนมักเป็นบริษัทที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการผลิต มีใช้บริษัทที่เชี่ยวชาญด้านการเงิน

4) ผ่อนปรนเงื่อนไขด้านสัดส่วนการลงทุนโดยเฉพาะในช่วงปีแรก เนื่องจากในช่วงเริ่มแรกนิติบุคคลร่วมลงทุนอาจไม่สามารถหาโครงการที่ต้องการจะร่วมลงทุน เนื่องจากยังเป็นช่วงที่ต้องศึกษาหาข้อมูล

5) กำหนดให้นิติบุคคลร่วมลงทุนยังคงสามารถใช้สิทธิในการลดหย่อนภาษี แม้ SMEs ที่เข้าร่วมลงทุนด้วยจะหมดสถานภาพการเป็น SMEs แล้ว อันสืบเนื่องมาจากการขยายกิจการ มิฉะนั้นแล้วผู้ร่วมลงทุนจะมีแรงจูงใจที่จะสกัดกั้นมิให้ SMEs เติบโตเป็นบริษัทขนาดใหญ่เพื่อที่จะคงรักษาสหสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี

4) การปรับปรุงดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงานของหน่วยงานส่งเสริม

เพื่อที่จะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริม SMEs มีแรงจูงใจในการให้การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในทางปฏิบัติ ควรมีการปรับปรุงดัชนีชี้วัดของสถาบันการเงิน เฉพาะกิจให้สะท้อนภารกิจในการส่งเสริม มากกว่าการวัดผลการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์ ดังเช่น บริษัทเอกชนทั่วไป

5) มาตรการด้านภาษี

SMEs ไทย เป็นจำนวนมาก มีได้อยู่ในระบบภาษี จึงไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการทางภาษีเท่าใดนัก การกำหนดโครงสร้างภาษีที่เหมาะสมจึงควรคำนึงถึงการจูงใจให้ SMEs เข้ามาในระบบภาษีด้วย เห็นได้จากในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2552 มี SMEs เพียง 0.293 ล้านราย ที่ใช้ประโยชน์จริงจากมาตรการทางด้านภาษี เนื่องจากมีจำนวน SMEs ที่มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 431 และฉบับที่ 471 เพียง 0.295 ล้านราย จากจำนวน SMEs เกือบ 3 ล้านรายทั่วประเทศ